

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
24/00523-2

Saksbehandler:
Inger Aasgaard

Dato:
30. august 2024

Barneombudets høringssvar - Om utvisning av forelder med barn i Norge for brudd på utlendingsloven, når familielivet ikke kan videreføres i foreldrenes hjemland mv.

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementet høringsnotat av 28. mai 2024 og takker for muligheten til å komme med innspill.

Barneombudet støtter forslaget om å innføre en ny bestemmelse i utlendingsforskriften om at det som hovedregel ikke skal treffes vedtak om utvisning for overtredelse av utlendingsloven av en forelder med mindreårig barn i Norge, dersom det foreligger uoverstigelige hindringer mot å videreføre familielivet i hjemlandet. Vi stiller oss imidlertid kritiske til enkelte av vilkårene departementet har foreslått, og vil redegjøre for disse i det følgende.

Vilkåret om å bo fast sammen med barnet

I departementets forslag til ny § 14-1a oppstilles det i bokstav a vilkår om at utlendingen må ha bodd fast sammen med barnet eller utøve samvær av et visst omfang, jf. utlendingsforskriften § 9-3 annet og tredje ledd, og i bokstav b at utlendingen skal bo fast sammen med barnet. Barneombudet mener vilkåret i bokstav b om at utlendingen skal bo fast sammen med barnet bør endres slik at utlendinger som skal videreføre samvær av et visst omfang også vil være omfattet av hovedregelen.

Departementet skriver at forslaget ikke innebærer at det alltid skal utvises i tilfeller hvor forelderen kun skal utøve samvær, men at det i disse tilfellene ikke er samme presumsjon for at det ikke skal utvises og at det istedenfor skal foretas en «åpen forholdsmessighetsvurdering». Barneombudet er uenig i dette. Vi mener foreldre som har utøvd samvær av det omfanget utlendingsforskriften § 9-3 annet ledd og tredje ledd krever, og som kan sannsynliggjøre at samvær skal videreføres, bør gis samme vern som foreldre som skal fortsette å bo sammen med barnet. Barn med samvær har det samme behovet for beskyttelse mot belastningene utvisning medfører. Mange barn i denne gruppen vil dessuten kunne ha ekstra behov for stabilitet, som følge av at de tidligere har vært utsatt for brudd i omsorgssituasjonen.

Slik Barneombudet forstår departementets nevnte forslag vil dette i praksis også kunne føre til situasjoner der gjenværende forelder og utlendingen som vurderes utvist vil måtte endre gjeldende

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

samværsordninger for at bo sammen-kravet skal kunne oppfylles. Dette fremstår etter vårt syn både som lite sannsynlig, potensielt konfliktskapende og vil trolig ikke være til barnets beste i mange saker.

Særkullsbarn som gjenværende forelder bor fast sammen med bør også omfattes

Departementet foreslår i ny § 14-1a annet ledd at hovedregelen, jf. første ledd, også skal omfatte tilfeller hvor gjenværende forelder har særkullsbarn i Norge som det utøves slikt samvær med som nevnt i utlendingsforskriften § 9-3 annet og tredje ledd.

Barneombudet mener bestemmelsen også bør omfatte tilfeller der gjenværende forelder bor sammen med særkullsbarn, og ikke kun de tilfellene der det utøves samvær. Dette er i tråd med Baumann-utvalgets anbefaling, jf. pkt 9.2.1, underpunkt 1 iv).

Betydningen av forelderens integrering ved vurdering av reaksjonsform

Departementet foreslår i ny § 14-1 b første ledd at ved helhetsvurderingen av om det ved overtredelse av utlendingsloven skal stilles krav til tilleggstid for permanent oppholdstillatelse i stedet for utvisning, kan legges vekt på hvor integrert utlendingen er i det norske samfunnet.

Barneombudet er kritisk til innføring av bestemmelsen. Den vil etter vårt syn kunne heve terskelen for at hovedregelen kommer til anvendelse. Sett hen til at formålet er å myke opp praksis i den aktuelle kategorien utvisningssaker, mener Barneombudet det er uheldig dersom utlendingens manglende grad av integrering fører til at utvisning velges som reaksjonsform fremfor ilagt tilleggstid. Barneombudet vil understreke at belastningene et utvisningsvedtak kan medføre for et barn ikke trenger å være noe mindre, selv om forelderens per definisjon er dårlig integrert i det norske samfunnet.

Med vennlig hilsen

Ivar Stokkerei
fagsjef

Inger Aasgaard
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.